

CO TO JEST UGODA?

To porozumienie zawarte pomiędzy pokrzywdzonym i sprawcą przestępstwa. Ugoda jest sporządzana na piśmie, przy pomocy mediatora i uwzględnia zdanie obydwu stron. Mediator nie przedstawia gotowej ugody, ale pomaga ustalić jej treść i zakres oraz dba o to, by była zgodna z prawem. Strony mogą same wypracować porozumienie i zaakceptować wszystkie jego warunki.

Jeżeli strony nie wypracują porozumienia, sprawa wraca do sądu, prokuratury lub na policję. Jeżeli ugoda zostanie zawarta mediator wraz ze sprawozdaniem z przeprowadzonej mediacji niezwłocznie przedstawi ją odpowiedniemu organowi.

CO MOŻE ZAWIERAĆ UGODA ?

Jeśli pokrzywdzonemu została wyrządzona szkoda sprawca przestępstwa może w ugodzie zobowiązać się, że ją naprawi. Jeżeli została wyrządzona krzywda – można ustalić jej zadośćuczynienie. Możliwe jest również ustalenie, w jaki sposób to nastąpi.

Należy pamiętać, że **ugoda nie zostanie wykonana, nie można jej automatycznie wyegzekwować**, ponieważ nie ma charakteru cywilnoprawnego. Dlatego nie można nadać jej klauzuli wykonalności, o ile nie zostanie przeniesiona do wyroku sądu.

UGODA zawarta podczas mediacji nie zastępuje wyroku sądu ani nie jest dla sądu wiążąca. Zawarcie ugody nie kończy postępowania karnego. **Sąd wydając wyrok powinien się nią kierować, uszanować jej postanowienia i w miarę możliwości zawrzeć je w wydanym rozstrzygnięciu.**

Mediacja jest jednym z dobrowolnych sposobów rozwiązywania konfliktów. Daje możliwość nawiązania dialogu pomiędzy równymi stronami, wyjaśnienia spornych kwestii i nawiązania porozumienia. Mediacja prowadzona jest przez bezstronnego i neutralnego mediatora. Postępowanie mediacyjne jest poufne. Dzięki zawarciu ugody można przyspieszyć postępowanie oraz zaoszczędzić koszty. Przystąpienie do mediacji nie wiąże się z obowiązkiem zawarcia ugody.

ZAMIAST BUDOWAĆ MUR PRZYSTĄP DO MEDIACJI

DLACZEGO WARTO:

- krótszy czas prowadzonego postępowania
- mniejszy stres związany z uczestnictwem w postępowaniu karnym
- ograniczenie negatywnych skutków przestępstwa
- trwałe zakończenie konfliktu
- możliwość powrotu do „normalnego” życia
- oszczędność kosztów – koszty postępowania mediacyjnego zawsze ponosi państwo

MEDIACJA W POSTĘPOWANIU KARNYM

Więcej na temat mediacji można dowiedzieć się ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości:

ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/mediacje

**MASZ PRAWO
DO MEDIACJI**

CZYM JEST MEDIACJA?

MEDIACJA jest sposobem na dobrowolne rozwiązanie konfliktu karnego, który powstał pomiędzy sprawcą a pokrzywdzonym z powodu popełnienia przestępstwa. Mediacja opiera się na idei **sprawiedliwości naprawczej**, która przede wszystkim daje pokrzywdzonemu możliwość aktywnego udziału w prowadzonym postępowaniu i wyrażenia swojego zdania. Mediacja to dobrowolne negocjacje dotyczące sposobu zadośćuczynienia szkodom i krzywdom wynikłym z przestępstwa przy pomocy bezstronnego mediatora.

Dla **pokrzywdzonego MEDIACJA** jest szansą na:

- czynne dochodzenie swoich praw
- szybkie uzgodnienie satysfakcjonującego go sposobu naprawienia szkody materialnej i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę moralną
- wyrażenie swoich problemów i uczuć, odreagowania emocji
- wyzbycie się lęku przed przestępstwem i przestępcą
- przywrócenie poczucia bezpieczeństwa i zaufania do społeczeństwa
- poznanie i zrozumienie motywów działania sprawcy

Sprawcy przestępstwa MEDIACJA daje możliwość:

- przyjęcia na siebie odpowiedzialności za popełniony czyn
- przeproszenia i wyrażenia skruchy
- zrozumienia, że wyrządził krzywdę konkretnej osobie
- wytłumaczenia swojego postępowania
- a przez to nieraz **pojednania się z pokrzywdzonym**

MEDIACJA prowadzona jest w ramach postępowania karnego.

Może odbyć się na każdym jego etapie, zarówno przed:

- sądem
- policją
- jak i prokuratorem, ale pozostaje „obok” niego i jest od niego w pewnym zakresie niezależna

Co do zasady nie ma ograniczeń co do rodzaju spraw, w których mediacja może być przeprowadzona. Jest ona także dopuszczalna w sprawach z oskarżenia prywatnego. W każdym przypadku o wyniku postępowania karnego ostatecznie zadecyduje sąd, jest on jednak zobowiązany do tego, aby rozstrzygając sprawę brać pod uwagę pozytywne zakończenie mediacji.

Mediacja ma pomóc porozumieć się pokrzywdzonemu i sprawcy przestępstwa, dlatego jej przeprowadzenie nie jest możliwe bez ich udziału. Zgoda pokrzywdzonego oraz sprawcy przestępstwa jest konieczna, aby przeprowadzić mediację. **MEDIACJA jest zatem dobrowolna** – strony mogą się na nią nie zgodzić, a także mogą w dowolnym momencie i bez podania przyczyny z niej zrezygnować bez żadnych negatywnych skutków.

Do mediacji nie powinny być kierowane sprawy, w których strona ze względu na stopień rozwoju nie potrafi zrozumieć znaczenia mediacji lub ze względu na stan psychiczny, uzależnienie od alkoholu czy też środków odurzających nie może wyrazić świadomie zgody na mediację.

Inicjatywa przeprowadzenia mediacji może wyjść od:

- sądu lub prokuratora
- pokrzywdzonego
- sprawcy przestępstwa
- policji – w trakcie dochodzenia

O przeprowadzenie mediacji najlepiej jest wyraźnie wnioskować.

Jeżeli druga strona się na nią zgodzi, sąd lub prokurator wyda postanowienie, w którym określi osobę mediatora oraz termin, w którym mediacja powinna się zakończyć. Termin ten nie powinien przekraczać miesiąca.

KIM JEST MEDIATOR?

MEDIATOR jest osobą kompetentną i fachową, **ma obowiązek być bezstronny i traktować strony równo**, a więc w ten sam sposób. Powinien także czuć nad tym, aby strony traktowały się nawzajem z szacunkiem i godnością. W przypadku wątpliwości, czy mediator jest rzeczywiście bezstronny i obiektywny, można zwrócić się o jego zmianę. Wykaz mediatorów uprawnionych do prowadzenia postępowania mediacyjnego prowadzi prezes każdego sądu okręgowego.

JAK PRZEBIEGA MEDIACJA?

Gdy mediator otrzyma postanowienie sądu lub prokuratora kontaktuje się ze sprawcą przestępstwa. Jeżeli sprawca wyrazi zgodę na przeprowadzenie mediacji, mediator spotyka się także z pokrzywdzonym. Podczas rozmowy mediator udziela informacji i wyjaśnień jak mediacja będzie przebiegała oraz jakie uprawnienia będą stronom przysługiwać w jej trakcie. To strony, a nie mediator decydują na jakich warunkach ma dojść do spotkania, podczas którego mediator będzie pomagał im w ustaleniu treści ugody.

MEDIACJA może odbyć się:

- **bezpośrednio**, czyli podczas spotkania stron „twarzą w twarz” w obecności mediatora
- a gdy spotkanie takie nie jest możliwe, mediator może działać jak pośrednik. W takim wypadku mediator spotyka się z każdą ze stron na osobności i przekazuje im wzajemne propozycje i oczekiwania co do możliwej ugody (**mediacja pośrednia**)

Spotkanie mediacyjne przebiega w nieformalnej atmosferze. Strony są jego gospodarzami i mogą podczas niego swobodnie się wypowiadać. Zadaniem mediatora jest czuwanie nad przebiegiem spotkania i w razie potrzeby służenie stronom pomocą.

Należy pamiętać, że **MEDIACJA jest poufna**. To, co zostanie podczas mediacji powiedziane nie powinno stanowić dowodu w sprawie, a udział sprawcy przestępstwa w mediacji nie jest równoznaczny z przyznaniem się do winy. **Mediacja nie jest także okazaniem słabości przez pokrzywdzonego, a wręcz odwrotnie – wyrazem chęci czynnego uczestnictwa w podejmowaniu decyzji, które go dotyczą.** Sprawozdanie z przeprowadzonej mediacji nie może ujawniać przebiegu spotkania mediacyjnego.

ZAMIAST BUDOWAĆ MUR
PRZYSTĄP DO MEDIACJI

MASZ PRAWO
DO MEDIACJI

MEDIACJA W POSTĘPOWANIU
KARNYM